

20 éves a Scolar

Érsek Nándor

Sugár S. András

Érsek Nándorral és Sugár S. Andrással Szabó Tibor Benjámint beszélget

Emlékeztek még, miért éppen Scolar lett a kiadó neve az 1995-ös alapításkor?

Érsek Nándor: Mindenképpen olyan nevet kerestünk, ami kifejezi, hogy a kiadó tevékenysége az oktatáshoz, segédkönyvekhez kapcsolódik. Természettudományi könyvekben gondolkodtunk, de az első időben nem is volt egy összetett jövőképe a kiadónak. Mi azt tudtuk, hogy a családi kincset tovább kell örökíteni, nem szabad veszni hagyni Obádovics Gyula matematikakönyveit. Korábban a Műszaki Kiadónál volt a mű, de akkor valami miatt nem tudott a szerző és a kiadó megegyezni. Egy 800 oldalas kézikönyvről van szó, a kötet előkészítése egy teljes évet vett igénybe, és abban az évben nem is volt más címünk. A szakkönyvek átfutási ideje egészen más, mint a jól megírt fiction műveké, a kétkötetes *Biológia Enciklopédiánk* például három évig készült.

Az Obádovics-könyv már Scolar Kiadó néven jelent meg?

É. N.: Igen. Felmerült még az Infinit Kiadó mint név, és akkor lehetett volna egy fekvő nyolcas a logója, de végül anyósom ötlete győzött, a

Scolar Kiadó. De nem is volt annyira lényeges a név, mert nem volt hosszú távú terv. A matematikakönyv jelentős sikere alapozta meg azt, hogy professzionális könyvkiadásba kezdünk. A második évben két címmel, a harmadikban négygel jelentünk meg, és ezek mind természettudományi szakkönyvek voltak.

Mikor alakult át a Scolar a mai, összetett portfóliójú kiadóvá?

É. N.: Magasan kezdtük a könyvkiadás egyéb területeit is. 1998-ban kapcsolatba kerültem A. J. P. Taylor örökösével, megismerkedtem Spiró Györggyel, és ezekből a személyes kapcsolatokból társadalomtudományi és szépirodalmi címek lettek. Így nyílt a kiadó portfóliója.

Hogyan ismerkedtetek össze? András, te 2005-ben hogyan kerültél a Scolarhoz? Volt könyves múltad előtte?

Sugár S. András: Semmiféle kapcsolat nem volt korábban a könyves szakmával, befektetési területen dolgoztam. Mi úgy ismerkedtünk össze, hogy együtt karatéztunk Nándival. Rengeteg edzőtáborban voltunk együtt, és 2004-ben, amikor a Scolar készítette elő Soros György Az

amerikai hatalmi lufi című könyvét, Nándi kérte, hogy nézzek már bele, a fordítást ellenőrizzem. Akkor kezdtünk el beszélgetni könyves kérdésekről, és a következő évben beszálltam a kiadói munkába és a kiadóba.

É. N.: 2005-re ez már egy általános kiadó volt, mert az ezredforduló körül nyitottunk a nemzetközi kooperációban készülő könyvek felé, ezek is mind az oktatásban is felhasználható ismeretterjesztő könyvek voltak. Ezek közül lett a legsikeresebb a Ravensburgerrel az együttműködés, de a *Csillagászat gyerekeknek* című kötet is már hét kiadást élt meg.

A gyermek ismeretterjesztő szegmensben a jelentős siker mit jelent, számszerűsítve?

É. N.: Jelentősen tízezer fölött. De ugyanígy nagy siker a kiadó 3D-s anatómiai atlasza, amelynek a bevétele vetekedik az Obádovics-féle *Matematikával*. A gyerekeknek szóló ismeretterjesztők négy-öt utánnyomást, az Obádovicsot a tizenharmadik kiadásnál indítottuk, és most a tizenkilencediknél tart.

S. A.: Nekem az Obádovicsból a

második kiadás van meg, 1957-ből. Dedikáltattam is a tanár úrral.

É. N.: Na, azt kellett átdolgozni. Amikor mi piacra küldtük a könyvet, teljes átdolgozáson ment át, a kilencvenes évek matematikájához és matematikaoktatásához igazítottuk az anyagot. Az oktatásban különösen hamar megporosodnak a módszerek, a példák. Különben épp most jött el az idő, hogy megint újraértelmezzük ezt a munkát, a feladatoknak ma már a tőzsdéről és egyéb aktuális jelenségekről kell szólniuk, ismert és életközeli folyamatokon kell megmutatni a matematikai összefüggéseket. Az ötvenes években a munkaverseny érintő feladatok voltak aktuálisak, ma meg már másféle témák az érdekesek. És az eszközök is változnak, a logarléc használatát például elhagytuk az anyagból, mert a számológépek eltörölték a használatát. Bár, ízes lett volna tőle a könyv, hiszen a logarléc egy megkerülhetetlen kultúrtörténeti tárgy, eszköz. A jelentősége viszont megszűnt.

A Sclar ismert arról, hogy az újdonságkínálat mellett egy nagyon stabil backlistet épített. Ez szándékos, tervezett fejlesztés eredménye?

É. N.: Maximálisan tudatosan keressük és gondozzuk azokat a címeket, amelyek tíz-húsz év múlva is értéknek számíthatnak. A borítókat, persze, ezeknél a címeknél is rendszeresen cserélni kell, a borító a könyvészet leggyorsabban avuló eleme. Alig találni olyat, ami húsz évet kibírna.

S. A.: Azt láthatod, hogy a non-fiction szegmensben nagy elhivatottsággal dolgozunk, olyan életműsorozatokat és teljes nagy sorozatokat gondoz a Sclar, amelyek nagyságrenddel nagyobb kiadónak is becsületére válna. Ilyen a *Titkok nélkül*, vagy ilyen

az *Idődetektívek*. És van egy harminc címből álló dizájn sorozatunk, ami vélhetően a legnagyobb kiadói teljesítmények közé tartozik. Hiányt pótolta a hazai piacon.

Az ilyen típusú könyvek piaci bevezetése mennyiben más feladat, mint egy best-selleré? Például egy dizájn könyvet eladni, ami rétegmenték.

S. A.: A 2008 utáni gazdasági visszaesés a téma iránt szemlélődőként és nem szakemberként érdeklődő vásárlókat kiszorította a piacról, az ilyen könyvek vásárlására nekik már nem jutott pénzük. Ugyanakkor egyre több, vizuális kultúrával foglalkozó oktatási intézmény alakul, például a Soproni Egyetemen, különféle magániskolákban. Ezek a helyek oktatási tankönyvként szívják fel a szakmai kiadványainkat.

Ezeket akkor jórészt a könyvesbolti rendszeren kívül értékesítitek?

S.A.: Kényszerűségből működtetjük a másodlagos, harmadlagos piacon az ilyen típusú könyvek kiadását, értékesítését. A dizájn könyvek forgási sebessége értelemszerűen alacsony, ezért van olyan könyvkereskedelmi lánc, ahonnan kiszorul, nem fogadják be, mert túl lassan fogy el.

A skandináv irodalommal hogyan kerültetek kapcsolatba?

É. N.: Személyes vonzódás miatt. Van egy olyan utópisztikus vágyam, hogy egyszer majd a magyar társadalom is azon a minőségen tudjon működni, mint a skandináv közösségek. Ez a vágy találkozott azzal a lehetőséggel, hogy az egyik legismertebb skandináv fordító, Szöllösi Adrienne megkeresett, hogy hozna egy könyvet a Sclarhoz. Ezután egy ideig Adrienne hozta az ötleteket a kiadóhoz, és mi válogattunk.

És van most már skandináv világsztárotok is – Sofi Oksanennel.

É. N.: Nem ő az egyetlen skandináv világsztárunk. Linn Ullmann, Per Petterson, Kim Leine vagy Janne Teller a kétezres évek legnagyobb skandináv írói közé tartozik.

S. A.: Vagy Karin Fossum. Érdekes, hogy amíg például Erlend Loe munkássága Magyarországon nagyobb, jelentősebb rajongótábort szerzett, mint Nyugat-Európában, addig Fossum vagy Per Petterson nálunk nem szólt akkorát, mint amekkora a nemzetközi hatásuk, rangjuk.

Amikor Oksanent idehoztátok, akkor még nem volt az a futtatott sztár, mint ma, az Északi Tanács Díja jóval később jött.

É. N.: Most már hat éve lesz, hogy megvettük. Akkor még Oksanen egy irodalmilag izgalmas, de nemzetközileg ismeretlen szerző volt. Ez egy alap technikája a kiadónak. Már befutott szerzőket megszerezni szinte lehetetlen, olyan licitversenyben kellene részt venni, amibe nem szeretnénk beszállni. Nekünk ki kell találnunk, hogy kiből lesz később sikeres író. A legfrissebb ilyen szerzőnk Rainbow Rowell, aki, amikor megvettük, egy ismeretlen figura volt, ma a nemzetközi Young Adult-szegmens egyik legértékesebb szereplője.

S. A.: Oksanen valami különleges dolgot tudott elérni Magyarországon. Nagyon ritkán fordul az elő, hogy valakit a közönség nemre, vallásra, pártállásra tekintet nélkül ugyanazzal a tisztelettel fogadnak el. Ez szinte csak klasszikusokkal fordul elő, Oksanen mégis megcsinálta kortársként, fiataloként, nőként. Mert társadalmi szinten képes érvényes felismeréseket tenni.